

Galsai Dániel

Játszd a régi zenéket!

Ha kedd-szerda este belép az ember a Nagymező utcai Kimberly bárba, azt érzi, hogy korszakok hangulatai, ízei, hangjai úgy keverednek az otthonos kis helyiségekben, akár egy jó koktélnál, a különféle hozzávalók. A dizájn letisztult modern, a fények meleg, igazi bárhangulatot árasztanak, ám a falakon a képek múlt század 40-es, 50-es, 60-as éveit idézik. Az ajtóval szemben, a sarokban nagyon modern instrumentum mögött ül a zongorista. És amint leüti az első hangokat, minden, ami az ajtón kívül van, egy pillanat alatt eltűnik. Maradnak a hangulatok, a múlt slágerei, a finom dzsesszes átiratok, a keserűdes boldogság melódiái.

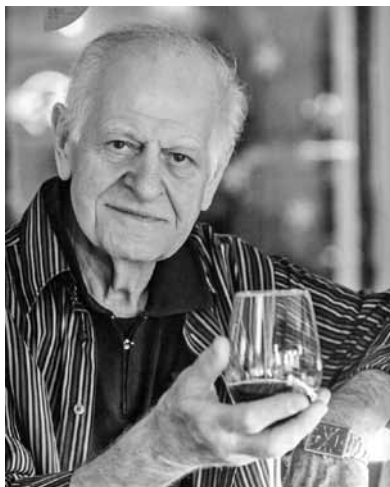
A zongoránál egy lassan eltűnő műfaj egyik honi legnagyobbja és a nagy idők tanúja, **Mártonffy Miklós**.

Ha egy gyerek a jövőjét tervezi, általában orvos szeretne lenni, ügyvéd, vasutas vagy autószerelő. Ha ne adj' isten művészi pályára vágyik, akkor a világ nagy színpadai szerepelnek az álmaiban. De hogy „születik” a bárzongorista?

Drága édesanyám tanácsa volt. Polgári származásom miatt nem lehetek túl nagy terveim az egyetemek jó részén. Akkoriban még a zeneművészeti főiskolán nem volt dzsessztanzak, a komolyzenét ugyan mindig is szerettem, de nem szerettem

volna koncertzongorista lenni. De több amolyan magániskola volt szerte a városban, ahol a közelmúlt zsenijeit tanították, akiktől mindent meg lehetett tanulni, ami egyáltalán tanítható.

Mikor kezdődött a karrierje?

Hát, nem tegnap volt... egészen pontosan 1961-ben. Eleinte nagyon sokat szerepeltem vendégként különböző együttesekben, mert úgy tartották, hogy jó hangom is van. Talán a legfontosabbat név szerint is megemlíteném: játszottam *Bálint Ali* zenekarával, aki már akkor nagy sztárnak számított ebben a műfajban. Szerencsére még most is él, sőt játszik is, Kanadában, „Alán

Best” néven.

Aztán lett természetes önálló zenekara is. Természetesen Nyilván nem volt mindenkinek saját zenekara, de az tény, hogy a 60-as, 70-es években volt Magyarországon a bárzene, a könnyed, de igényes dzsessz, a „jazzy” aranykora, így akiben volt tehetség, lelkesedés és eltökéltség, az előtt nyitva volt a pálya. Az első zenekarom a nevből adódóan az MM Group volt, csak érdekességképpen, két tag, *Jeszenszky István* és *Kovács Jócó* a beatműfajból érkezett hozzánk.

Ez valóban különös. Hiszen akkoriban tudtommal minden gimnazista beatzenész akart lenni.

Így van. De az mai szemmel szinte elképzelhetetlen, hogy milyen reputációja volt akkoriban a bárzenének. Egyszer megpróbáltam összeszámolni, 386-ig jutottam.

Ennyi helyen szólt éjszakánként élő zene, jazzy, big bánd, szalonzene, cigányzene a városban - és a külváros összes helyét még én sem tudtam beleszámolni. Csak a Béke szállóban hat helyen szólt élő muzsika! Ez több volt, mint szórakozás, koncert, ez, ha úgy tetszik, életforma volt.

Ilyen körülmények között már könnyen elhihető, hogy az akkori bárzenészek igazi sztárok is lehettek. „Siker, pénz, csillogás”, csak hogy stílszerűen egy slágerből idézzek. És persze mulatás, némi mondanóság, lányok... Távol járok a valóságtól?

Nem. Nem is tagadom, az igazi jó bárzene az nem giccs, nem mechanikus utánjátszás, abban léleknek, szenvedélynek, improvizációnak kell lennie. Ami szűkebbé emlékeket idéz, új gondolatokat csíhol. És persze mindenhol ott settenkedik a háttérben a szerelem... Mondjuk én sajátos helyzetben voltam, hiszen nekem ott volt az örök szerelem, Gabi, aki mindmáig a társam, nemcsak a magánéletben, hanem gyakran a munkában is. De az tény, hogy elképesztően pezsgett akkoriban az éjszakai élet, az emberek legtöbbször nem is azt mondták, hogy lemegyünk az XY vendéglőbe, hanem hogy megyünk oda, ahol XY játszik. A legjobbaknak komoly rajongótáboruk is volt, melyek között akadtak persze szép számmal hölgyek is... és pénzt is lehetett keresni, de csak a minőséggel, mert a bárzene kegyetlenül igazságos műfaj is egyben. Ha bemennek a vendégek, és zúg a taps, azt mindenki látja-hallja, ha félig üres a terem, és

csönd van, azt is. Márpedig a bárzene a művészetén túl üzlet is - egyetlen vendég-lős sem fizetett annak, aki nem vonzotta a közönséget.

Gabi asszony kapcsán már utalt a „közös munkára”, ami talán legjobban a rádiózásban csúcspontot ért el.

Valóban így van. Ne tagadjuk, hisz nincs miért, sőt - onnan ismerjük egymást, kollégák voltunk a Pannon Rádióban. Nekem ez a munka az életem egyik csúcspontja volt, minden éjszaka, éjfél-től hajnali 6-ig ment az „Éjszakai kávéház” című műsorom, ahol „természetesen” Gabi volt a szerkesztőm és mindenesem. Bejártam a fél világot, játszottam Kanadától Skandinávián át Svájcig, de ez a műsor számomra maga volt a csoda! Minden áldott éjjel jöttek zenész kollégák, akikkel élőben beszélgettem, telefonon a hallgatókkal is csevegtem, szóltak a jó zenék - az egész valóban olyan volt, mint egy békebeli kávéház.

Mindamelllett, ezt se tagadjuk, napközben ez markáns politikai adó volt. A bárzene eltűri a politikát?

Minden régi presszó, bár, kávéház egyben fórum is volt, az emberek eszmét cseréltek, vitatkoztak, olykor veszekedtek is. De a zongorista, ha játszik, sohasem politizál. Nekem megvan a markáns politikai véleményem, amit most már halálomig megőrzök, de ha játszom, akkor minden vendég szentség, nincs különbség. Csak a zene van, a mosoly, vagy éppen a könny, de mindenképpen az együvé tartozás érzése.

Nagyon jól tartja magát, fejében a műfaj története, a számok közben olykor olyan információkat is megoszt a hallgatókkal, hogy a szem fennakad. De jövőre - ezen sincs mit tagadni - 75 éves lesz. Meddig szólhat még a zene, és lesz-e

utánpótlás, eljön-e még az igazi, művészi bázene aranykora?

Hetente kétszer játszom a Kimberlyben, jól és főleg boldogan bírom. Úgyhogy biztosan mindhalálíg a billentyűk mögött ülök. Hogy mit hoz a jövő? Sajnos mostanában kevés a munka, a városban alig néhány tulajdonos vállalja be az élő zenét. De ha itt most körülnéz, csupa boldog arcot lát. Talán ez a közönség majd

kiharcolja az új aranykort. Maradjunk annyiban, hogy nem hiszek a műfaj jövőjében, de nagyon reménykedem...

Letelt a szünet. A zongoránál és a mikrofon mögött ismét: Mártonffy Miklós. És felcsendül az egyik szívbemarkolóan szép saját szerzemény, Az öreg bázongorista dala: „Kérlek, játszd a régi zenéket, mondd a régi meséket, ezen az éjszakán...”

(Megjelent: *Magyar Krónika* 2018/1)

Király Mária Sarolta Ciupe

Segesvár, 1909. szeptember 6., - Kolozsvár, 2001. szeptember 25.

Meghívó

Szeretettel meghívjuk a *MARIA CIUPE Az 1960-as, 1970-es évek textilművészete* c. kiállítás megnyitójára, amelyre február 15-én 18:00 órától kerül sor a Quadro Galéria Samuil Micu utca 7. szám alatti székhelyén.

A Quadro Galéria egy kiállítássorozat keretében olyan életművekre kívánja felhívni a figyelmet az iparművészet és alkalmazott művészetek területéről egyaránt, amelyek eredményeit a művészetkritika és művészettörténet gyakran figyelmen kívül hagyta – annak ellenére, hogy az itt fellelt újfajta megközelítésmódok igen lényegesek mind a művészettörténet számára, mind annak a korszaknak a jobb megértéséhez, melyben születtek.

„Ciupe asszony általuk (kárpitművei által) úgy tár ablakot a mai ember közvetlen környezetétől egyre távolodó, érintetlen, varázsos természeti tájra, hogy nem pusztán képi élménypótlékot ad, de ébreszteni igyekszik bennünk a vágyat e távolság áthidalására.” Mezei József

A kiállításon 8 darab batik- és kárpitmű kerül bemutatásra az életműből ismert 19 darabból. Számos jelentős mű jelenleg lappang.

A textilművek az 1973-as egyéni kiállítás óta nem voltak együtt kiállítva, az ezekhez készült vázlatok pedig most először kerülnek bemutatásra a közönség előtt.

Szeretettel várjuk!

Grafikusként, majd egyre elkötelezettebben textilművészként képviselte azt a szellemiséget, amelyet Kolozsvár művészeti főiskolái alapoztak meg. Alkátának félreismerhetetlen jellegében mutatta

örmény eredetét; édesanyja erzsébetvárosi *Issekutz Mária Helene Irma*.

Első művészeti ismereteit a Gyulaférváron magániskolát is fenntartó rajztanártól, *Reithoffer Jenőtől* szerezte, aki Gy.